

Πρωτοπρεσβυτέρου Ἰωάννου Φωτοπούλου

Ἀποκάλυψη, καί «ἀποκαλύψεις»

Τά ἀποκαλυπτήρια τῆς Ν. Ἐποχῆς σ' ἓνα διαθρησκειακό συνέδριο γιά τό Περιβάλλον.

Τό 1995 πάνω σέ ἓνα πλοῖο πού ἔπλεε στά νερά τῆς Μεσογείου πραγματοποιήθηκε ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καί τοῦ Πρίγκηπος τοῦ Ἐδιμβούργου Φιλίππου ἓνα συνέδριο μέ θέμα «Ἀποκάλυψη καί περιβάλλον», «ὡς μέρος τοῦ ἑορτασμοῦ γιά τήν 1900ῃ ἐπέτειο τῆς συγγραφῆς τοῦ Βιβλίου τῆς Ἀποκάλυψης ἀπό τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Θεολόγο». Πρίν ἀπό λίγους μῆνες, ἐφέτος, κυκλοφόρησε ἓνα...ἀποκαλυπτικό βιβλίο μέ τόν ἴδιο τίτλο (Ἀποκάλυψη καί Περιβάλλον) πού περιλαμβάνει τίς εἰσηγήσεις τοῦ συνεδρίου.

Μαζί μέ τούς Ὀρθοδόξους συμμετεῖχαν «ἐνεργά στίς συζητήσεις» τοῦ Συνεδρίου οἰκολόγοι, περιβαλλοντολόγοι καί ἀντιπρόσωποι τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ Μωαμεθανισμοῦ, τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ, τοῦ Βουδισμοῦ, τοῦ Ζαϊνισμοῦ, τοῦ Σιχισμοῦ, τοῦ Ζωροαστρισμοῦ καί τοῦ Μπαχαϊσμοῦ» (σελ.7).

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στήν ἐναρκτήρια ὁμιλία του μεταξύ ἄλλων μίλησε γιά «τήν ζωοποιόν παράδοσιν, ἣτις καλεῖ τούς ἀνθρώπους νά γίνουν καινή κτίσις ἐν Χριστῷ». Ἀλλά κατακλείοντας τήν ὁμιλία του εἶπε ὅτι ὅλοι ἔχουν ἐπίγνωση «τῆς περιβαλλοντικῆς ρυπάνσεως» καί κατέληξε ἀπευθυνόμενος καί στούς ἀλλοθρήσκους : «Εὐρισκόμεθα ἐπί τό αὐτό, ὡς ἄνθρωποι κουρασμένοι πλέον ἀπό τό νά προβάλλωμεν τάς ἰδικάς μας παραδόσεις, ἀποκλείοντες τούς ἄλλους» (σ. 20).

Μέ τή φράση αὐτή ἐδόθη ἡ ἐντύπωση ὅτι ὅλοι οἱ θρησκευτικοί ἡγέτες, μαζί τους καί οἱ ὀρθόδοξοι ποιμένες, καταπονοῦνται προβάλλοντες κατ' ἀποκλειστικότητα τίς «παραδόσεις» τους ὅτι ἡ ὀρθόδοξη παράδοση δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά μιά ἀπό τίς θρησκευτικές παραδόσεις, ἀπό τίς ὁποῖες μάλιστα ἔχει ἀνάγκη - ἡ ὀρθόδοξη παράδοση - νά συμπληρωθεῖ ὅτι εὐρέθησαν ὅλοι οἱ θρησκευτικοί ἀντιπρόσωποι «ἐπί τό αὐτό» (μιά φράση πού κανονικά ὑποδηλώνει μόνο ἐκκλησιαστική κοινωνία) γιά νά ἀντιμετωπίσουν ἀπό κοινοῦ τά ποικίλα προβλήματα! Ἔτσι ἡ ὀρθόδοξη διδασκαλία καταβιβάζεται στό ἐπίπεδο τῶν ἀνθρωπίνων διδασκαλιῶν, τῶν «ἐνταλμάτων ἀνθρώπων» (Ματθ. 15, 9), τῶν ὁποίων ἡ διαρκῆς προβολή εἶναι φυσικό νά καταπονεῖ τούς διδάσκοντας, ἀντιθέτως πρός τήν ζωοποιό εὐαγγελική διδασκαλία τῶν Ἀγίων ἀποστόλων μαρτύρων καί πατέρων.

Πάντως αὐτή ἡ φράση, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς προθέσεις τοῦ ὁμιλοῦντος, λειτούργησε σάν ἐναρκτήριο σάλπισμα πρός τούς συνέδρους, οἱ ὁποῖοι μέ τίς ὁμιλίες τους δημιούργησαν ἓνα συγκρητιστικό - νεοεποχῆτικο «καμβᾶ», ἓνα μέσο μελλοντικῆς πανθρησκειακῆς συνεργασίας μέσα στίς χριστιανικές κοινωνίες. Βέβαια ὑπῆρξαν καί εἰσηγητές πού προσήγγισαν τό θέμα «Περιβάλλον» καθαρά οἰκολογικά, ἐκφράζοντας τίς ἀνησυχίες τους καί προτείνοντας λύσεις. Ὑπῆρξαν καί κάποιες ἀνώδυνες θεολογικές προσεγγίσεις τοῦ βιβλίου τῆς Ἀποκάλυψεως καί τοῦ

θέματος «Περιβάλλον». Αλλά τό κύριο βάρος και ενδιαφέρον ἔπεσε στις τοποθετήσεις τῶν θρησκευτικῶν ἐκπροσώπων, οἱ ὁποῖες και μᾶς ἀφοροῦν ὡς ποιμένες και ὡς πιστοῦς.

Ἀπουσία ὀρθοδόξου ἐσχατολογίας - Διαστροφή τῆς Ἀποκαλύψεως - Προπαγάνδα τῆς Πανθρησκείας

Ἐπειδή πάρα πολλά εἰπώθηκαν, ἀποφασίσαμε νά ἐνοποιήσουμε τίς ιδέες πού διακινήθηκαν στό Συμπόσιο καθώς και τίς ἐντυπώσεις και τά μηνύματα πού ἐξαπολύθηκαν ἀπ' αὐτό και τό ἐκδεδωμένο βιβλίο. Τί συνέβη λοιπόν ἐκεῖ;

α) Τό σωτηριολογικό μήνυμα τῆς Ἀποκαλύψεως ἐτάφη κάτω ἀπό τήν οικολογική μανία τῶν εἰσηγητῶν - «σωτήρων» τοῦ περιβάλλοντος. Εἶναι γνωστό τό μήνυμα τῆς Ἀποκαλύψεως στοῦς πιστοῦς: Ἐν ὄψει τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, καλοῦνται ἅπαντες νά μή προσκυνήσουν τόν Ἀντίχριστο, τό «θηρίο», νά μή παραπλανηθοῦν ἀπό τή γοητεία και τά ψευδοθαύματά του, νά μή φοβηθοῦν τίς ἀπειλές του, νά μή δεχθοῦν τό μέτωπο και στό χέρι τό χάραγμά του, ἀλλά νά ἀκολουθήσουν τό ἐσφαγμένο ἄρνιο, τόν Ἰησοῦ Χριστό πού ἔχυσε τό Αἷμα Του χάριν ὅλου τοῦ κόσμου γιά νά ἀξιωδοῦν νά λάμψουν ἐν δόξῃ στή Βασιλεία του.

Ἀντί γι'αὐτό ὁ Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης, ὅπως και ἄλλοι ἑτερόδοξοι, εἶπε ὅτι «κό δισταγμός τῆς ἐπίσημης Ἐκκλησίας νά συμπεριλάβει στόν Κανόνα τῶν Γραφῶν» τό βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως «εἶναι ἓνα ἀπό τά σημαντικά γεγονότα», ἐνσπείροντας ἔτσι ἀμφιβολίες γιά τήν ἀξία τῆς Ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως. Εἶπε ἐπίσης ὅτι «μεταξύ τῶν Ὀρθοδόξων τῆς ἐποχῆς μας...ἀπλώνεται μιά φανατική ρητορεία μεταξύ τῶν πιστῶν, ἰδιαίτερα σέ σχέση μέ τόν ἀριθμό 666, πού κάνει τήν Ἀποκάλυψη ἓνα τρομακτικό και σέ μερικές περιπτώσεις παράλογο κείμενο» και μέσῳ τῆς «βιβλικῆς ἐπιστήμης» (ἄχ, αὐτή ἡ ἐπιστήμη!) ὁδηγήθηκε στό συμπέρασμα ὅτι τό βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως «ἐπιδιώκει νά διατυπώσει μηνύματα ἀποφασιστικῆς σημασίας γιά τή ζωή τοῦ κόσμου και σ' αὐτά πρέπει νά στρέψουμε τήν προσοχή μας».

Μ' αὐτό τόν τρόπο ὁ Μητρ. Περγάμου κατέστησε ἄνευρο και ἄτονο τό «τρομακτικό» και «παράλογο», ἐξ αἰτίας τῶν «φανατικῶν», βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως. Πῆρε ἔπειτα τό χωρίο «ἐσφάγης και ἠγόρασες τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματι σου ἐκ πάσης φυλῆς και γλώσσης και λαοῦ και ἔθνους» (Ἀποκ. 5, 9), πού εἶναι λόγοι εὐχαριστίας τῶν Ἁγίων πρὸς τό ἐσφαγμένο Ἄρνιο γιά τήν θυσία Του ὑπέρ τοῦ κόσμου. Καί πῶς τό ἐρμήνευσε; Εἶπε : «Τό Βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως μέ τήν οικουμενική του ἐσχατολογία, ἀποκαλύπτει μπροστά μας τήν ἐσχατη ἀλληλεγγύη τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς και μᾶς καλεῖ σέ κοινή δράση γιά τή διάσωση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἀνεξάρτητα ἀπό διαφορές πού μπορεῖ νά ὑπάρχουν. Σ τ ὁ τ ἔ λ ο ς θ ἄ ε ἴ μ α σ τ ε ὅ λ ο ι ἔ ν α,(δική μας ἡ ἀραίωση) ἐπειδή ὁ κόσμος στόν ὁποῖο ζοῦμε εἶναι ἓνας»(σ.34). Ἐτσι ἡ ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ ἐνότης τῶν ἀνθρώπων, δηλ. ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μετατρέπεται σέ πανανθρώπινη οικολογική δράση και σέ πανθρησκειακή, ὀλιστική ὁμογενοποίηση, ἐνῶ ἡ Ἀποκάλυψη σέ... οικολογικό ἐγχειρίδιο κατάλληλο γιά ὅλους!

Μετά ἀπό αὐτά τά ἀνοίγματα ἦταν φυσικό ὁ Ἑβραῖος Paul Mendes – Flohr νά πει στήν εἰσήγησή του ὅτι «τό καθβαλιστικό δόγμα τοῦ tikkum olam συγγενεῦει μέ αὐτό πού ὁ Μητροπολίτης Ἰωάννης τῆς Περγάμου ὀνόμασε «τό λειτουργικό ἦθος»! (σ. 170).

Συνοψίζοντας τήν πρώτη μας διαπίστωση λέγομε ὅτι ἀπό ὀρθοδόξου πλευρᾶς στό ἐν λόγω συνέδριο διεστράφη τό ἐσχατολογικό μήνυμα τῆς Ἀποκαλύψεως ἀφοῦ ἐσχατολογία, κατά τούς εἰσηγητές, δέν σημαίνει τή διαβεβαίωση τοῦ Κυρίου: «ναί, ἔρχομαι ταχύ» καί τήν προσδοκία τῆς Ἐκκλησίας : «ἀμήν, ναί ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ» (Ἀποκ. 22,20). Ἀντιθέτως «ἡ Ἀποκάλυψη μᾶς καλεῖ νά ἀποκτήσουμε ἕνα προσανατολισμό πρός τό μέλλον στόν πολιτισμό μας»(σ.35)!

β) Μετά ἀπ' αὐτόν τόν ὑποβίβασμό τῆς Ἀποκαλύψεως δόθηκε ἔδαφος στούς ἑτεροδρήσκους νά ἀσεβήσουν στόν ὄρο **Ἀποκάλυψη** καί τό περιεχόμενό του, εἴτε παρουσιάζοντας τή δική τους «ἀποκάλυψη», ὅπως ὁ Τοῦρκος Mehmet S. Aydin, ὁ ὁποῖος μίλησε γιά «τό φῶς τῆς ἀποκάλυψης τοῦ Κορανίου» (σ.156) καί ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Μπαχαΐσμοῦ γιά τόν ἐναγκαλισμό Ἀνατολῆς - Δύσης (στήν πραγματικότητα ὄλων τῶν θρησκείων πού τίς ὀνομάζει «πρότυπα ἀποκάλυψης») σάν «παράδειγμα Ἀποκάλυψης» (σ. 163 - 167), εἴτε ἀρνούμενοι εὐθέως τήν Ἀποκάλυψη ὑπό τήν πλήρη της ἔννοια, ὅπως ἔκαμε ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ζαϊνισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι στό Ζαϊνισμό «ἡ σύλληψη τῆς ἀλήθειας δέν ἀποκτᾶται «ἄνωθεν», ἀλλά βάσει τῆς ἐσωτερικῆς φώτισης καί ἀνάπτυξης τῆς προσωπικότητάς» (σ.185). Τέλος ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Βουδισμοῦ παρουσίασε «βουδιστικούς στοχασμούς πρός τιμήν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου» καί «μιά βουδιστική θεώρηση τῆς Ἀποκάλυψης» (σ.187 - 191).

γ) Αὐτή ἡ «ἐλεύθερη» θεώρηση τῆς Ἀποκαλύψεως καλλιέργησε ἕνα συγκρητιστικό κλίμα ὅπου «ἀνακαλύφθηκαν» πολλές ὁμοιότητες. Ἔτσι κατά τήν ἐκπρόσωπο τῶν νησιῶν Σαμόα «ἡ τελετή Kava» κατά τήν ὁποία οἱ ἰθαγενεῖς πίνουν ἕνα μεθυστικό ποτό «εἶναι παρόμοια μέ τή θεία Κοινωνία» ἐνῶ «τό λουτρό ἑνός θεραπευμένου ἀτόμου μέ ἀρωματισμένο νερό, μᾶς θυμίζει τή βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ» (σ. 66). Ἡ ἐκπρόσωπος τοῦ Ζωροαστρισμοῦ εἶπε ὅτι «οἱ ἐσχατολογικές ἰδέες (περί Κρίσεως καί ἀνταποδόσεως) βρίσκονται ἐπίσης στήν Ἑβραϊο - χριστιανική παράδοση, ἀλλά λίγοι ἀντιλαμβάνονται ὅτι ὀφείλουν τήν προέλευσή τους σέ Ζωροαστρικές ἔννοιες» ! (σ. 160), ἐνῶ ὁ βουδιστής Thurman ἔρηκε «μερικές ἐνδιαφέρουσες ὁμοιότητες μεταξύ τῆς Ἀποκάλυψης καί τῆς Βουδιστικῆς Καλατσάκρα Τάντρα» (σ.205).

δ) Διαρκῶς ἀπομακρυνόμενοι ἀπό τό βιβλίον τῆς ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως πολλοί εἰσηγητές ἔγιναν ἀπολογητές καί ἱεραπόστολοι τῶν θρησκείων τους. Ὁ Μουσουλμάνος προπαγάνδισε τό Σουφισμό καί τόν Παράδεισο τοῦ Κορανίου· ἡ ὀπαδός τοῦ Ζωροαστρισμοῦ ἀρνήθηκε ὅτι οἱ Ζωροαστριστές εἶναι πυρολάτρες καί μίλησε γιά τό διαλογισμό τους πάνω στή φύση. «Μέσω ἑνός τέτοιου διαλογισμοῦ» ἐξήγησε, «θά φτάσει κανεῖς σέ μιά ἐπίγνωση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ καί σέ μιά γαλήνια καί ἰσορροπημένη νοητική κατάσταση». Παρουσίασε ἐπίσης τίς βασικές ἀρχές καί τίς γιορτές τῆς θρησκείας της. Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Μπαχαΐσμοῦ παρουσίασε ἀποσπάσματα ἀπό τά κείμενα τοῦ Μπαχαί Ἀλλάχ, διαθρησκειακῆς ὑφῆς. Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ μίλησε γιά τή Μπαγκαβάτ Γκίτα, τό ἱερό κείμενο τῶν Ἰνδουιστῶν, γιά τή Υἱα, καί τό ντάμα, γιά πολλούς θεούς τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ καί τόν Σρί Κρίσνα «τήν ὀγδοῦ ἐνσάρκωση τοῦ Θεοῦ». Ὁ ἐκπρόσωπος τῶν Σίχ μίλησε γιά τό «ἱερό κείμενο τῶν σίχ γκουρού, τό Guru Granth Sahib», γιά τή μέθοδο τοῦ Γκουρού Νάνακ, «μέ τήν ὁποία μπορούμε νά πραγματώσουμε τό ἔργο τῆς πνευματικῆς προόδου πού περιλαμβάνει διαλογισμό, προσευχή» κ.λ.π.

ε) Μέ ὅλες αὐτές τίς δαιμονικές, ἀποκρυφιστικές διδασκαλίες πέρασε καί τό μήνυμα τῆς Ν. Ἐποχῆς περί τῆς ὀλιστικῆς θεωρήσεως τοῦ κόσμου. Σύμφωνα μ' αὐτό δέν ὑπάρχει διάκριση

Δημιουργού και δημιουργημάτων, αλλά όλα είναι ένα, όλα είναι Θεός. Ίδου ένα παράδειγμα απ' αυτά που είπε ο εκπρόσωπος των Σίχ παρουσιάζοντας κείμενο του γκουρού Νάνακ :

« Ο Δημιουργός δημιούργησε τόν Έαυτό του...

Και δημιούργησε όλη τή Δημιουργία στήν όποία έκδηλώνεται!

Έσύ ό Ίδιος ή μέλισσα, τό άνθος, ό καρπός και τό δέντρο.

Έσύ ό Ίδιος τό νερό ή έρημος, ό ώκεανός και ή λίμνη.

Έσύ ό Ίδιος τό μεγάλο ψάρι, ή χελώνα και τό Αίτιο των αιτίων...»

στ) Μαζί με τήν όλιστική αντίληψη προπαγανδίστηκε ή Πανδρησκεία, ή προσπάθεια υπερβάσεως των διαφορών των θρησκειών, ή ένότητα τους και τό άνοιγμα μιās Νέας Έποχής. «Η Βίβλος, τό Ταλμούδ και ιδιαίτερα τό Κοράνιο» είπαν οι David Bellamy και Alastair McIntosh μās διδάσκουν ότι ή πιό σημαντική ικανότητα τής Δημιουργίας είναι νά δοξάζουμε τό Θεό». Ο Άγγλικανός «επίσκοπος» Richard Chartres είπε ότι «μιά άπόλυτη έμπιστοσύνη στή θρησκευτική παράδοση κάποιου δέν χρειάζεται νά άμαυρώνει τή σοφία που μπορεί νά βρísκεται σέ άλλους δρόμους. Αντίθετα ή έντονη αντιπάθεια προς άλλες πνευματικές άτραπούς και δασκάλους συνδέεται σχεδόν πάντα με μιά άνώριμη κατάσταση πνευματικής άναπτυξης...». Ο M. Aydin μίλησε για «μιά νέα παγκόσμια θεολογία του περιβάλλοντος».

Ο W Hatcher είπε ότι «ή μεγαλύτερη άνταπόκριση τής θρησκείας στις διάφορες προκλήσεις του συγχρόνου κόσμου θά ήταν νά ένωδούν οι πιστοί όλων των δογματικών σχολών και νά θεβαιώσουν τί είναι παγκόσμιο και ένοποιητικό στή θρησκεία άντί του νά είναι ιδιαίτερο και διαιρετικό» Είπε ότι «ή παρούσα πραγμάτευση τής διαφοροποίησης» πρέπει νά αντικατασταθεί «άπό μιά πραγμάτευση τής συνάφεια και τής ένότητας των θρησκειών». Πρότεινε «νά αντικαταστήσουμε τό δυϊσμό... με μιά πιό ίσορροπημένη συμπληρωματικότητα όπως αύτή μεταξύ άρσενικου και θηλυκου, γίν και γιάνγκ...νά ξαναανακαλύψουμε τήν δύναμη εκείνη τής άπάρνησης που έχει διδάξει όχι μόνο ό Βούδας αλλά και ό Ίησους Χριστός».

Ο R. Thurman είπε : «Νοιώθω ιδιαίτερη συγκίνηση για τούτη τή συνάντηση γιατί μου φαίνεται σαν μιά προσπάθεια άπό τήν πλευρά των άρχηγών των μεγάλων θρησκευτικών θεσμών νά άπλώσουν τό χέρι για συνεργασία με τους ήγέτες τής νέας παγκόσμιας θρησκείας που όνομάζεται κοσμικός ούμανισμός».

Ο Έβραϊος Paul Mendes Flohr άφου χρησιμοποίησε όλη τή «σοφία» του Ταλμούδ και τής Καβάλα είπε ότι «θά πρέπει νά άντλήσουμε έμπνευση άπό τό όραμα του Ίωάννη περί τής έπερχομένης Έποχής του Πνεύματος...Θά είναι μιά έποχή όπου όλα τά ανθρώπινα πλάσματα θά ζούν όλοκληρωτικά στό Πνεύμα και στό Λόγο. Είναι ή έποχή που ποθει τόσο ό Έβραϊός όσο και ό Χριστιανός, αλλά θά είναι έπίσης μιά έποχή όπου κανείς θά νιώθει άνεπαρκής όντας άπλως Έβραϊός ή Χριστιανός». Σαφέστατο μήνυμα τής Νέας Έποχής, κατά τήν όποία θά γίνει προσπάθεια καταλύσεως τής Έκκλησίας του Χριστου και πλήρης κυριαρχία του Άποκρυφισμού και του Άντιχρίστου.

Οί «Ταλιμπάν» και οί διαθρησκειακές συνενυρέσεις.

Όσα καταγράψαμε παραπάνω είναι μέρος μόνο από τό πανθρησκειακό, συγκρητιστικό και γενικότερα νεοεποχίτικο περιβάλλον πού κυριάρχησε, παρόντων ὀρθοδόξων ἐπισκόπων, στό συνέδριο γιά τό περιβάλλον. Δέν γνωρίζω ἄν ἀκούγοντας ὅλες αὐτές τίς βλασφημίες και τίς διεστραμμένες ἐρμηνείες τῆς Ἀποκαλύψεως, ὅλη τήν προπαγάνδα τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν και τῶν πρακτικῶν τους, οί ὀρθόδοξοί ἐπίσκοποι «ξεκουράστηκαν» ἀπό τό νά μιλοῦν γιά τή μοναδικότητα τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνο πού φαίνεται νά εἶναι σίγουρο εἶναι τό γεγονός ὅτι κανεῖς τους δέν διαμαρτυρήθηκε γιά τά ἀκουσθέντα. Περιέργως ὅμως, διαμαρτύρονται ἐσχάτως σέ ὅλα τά Fora γιά τους, ὅπως τους ἀποκαλοῦν, Ταλιμπάν τῆς Εὐρώπης, δηλαδή γιά τους ὀρθοδόξους λαϊκούς, κληρικούς και μοναχούς οί ὁποῖοι, λέει, θέλουν νά ἀπομονώσουν και νά «γκετοποιήσουν» τήν Ἐκκλησία, οί ὁποῖοι συγκροτοῦν «ἄτυπα λαϊκά δικαστήρια» εἰς βάρος τους! Τί κάνουν τάχα αὐτοί οί φανατικοί «Ταλιμπάν»; Ἀπλῶς και μόνο διαμαρτύρονται γιά τίς ποικίλες διαχριστιανικές και διαθρησκειακές συνενυρέσεις, γιά τίς συμπροσευχές και τους ἐναγκαλισμούς μέ τά ὁποῖα τουλάχιστον ἀμβλύνεται ἡ ὀρθόδοξη συνείδηση και τά ὁποῖα λειτουργοῦν σάν προγεφύρωμα πρὸς τή Νέα Ἐποχή.

Όλες οί διαθρησκειακές συναντήσεις ἐμφανίζονται ὡς παγκόσμιες προσπάθειες ἐπιλύσεως προβλημάτων, ὅπως ἡ εἰρήνη, ἡ ξενοφοβία, ὁ ρατσισμός, ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος. Σύμφωνα μέ τό σκεπτικό αὐτό, ὅλες οί παραδόσεις, ὅλες οί θρησκείες μποροῦν νά συνεισφέρουν στήν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων. Καί δῆθεν γι' αὐτό σ' αὐτές τίς συναντήσεις ξεδιπλώνονται ὅλες οί θρησκευτικές διδασκαλίες. Ἀλλά - ἐπικαλοῦμαι τήν λογική σας και τήν κρίση σας, ἀγαπητοί ἀναγνώστες - ποιός ἀπό σᾶς και ὁ πιό καλόπιστος, μέ ὅσα προαναφέραμε πείθεται ὅτι τά συνέδρια γιά τό Περιβάλλον, πού γίνονται μέ ἐκκλησιαστική κάλυψη ἔχουν σάν κύριο στόχο τήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος; Ποιά λύση θά δώσει στό οἰκολογικό πρόβλημα π.χ. ἡ διδασκαλία τοῦ γκουρού Νανάκ, ἡ ἡ γνώμη «τῆς Αὐτοῦ Ἀγιότητος τοῦ Δαλαῖ Λάμα» (σ.188), οί διδασκαλίες τοῦ Ταλμούδ και τῆς Καθβάλα; Όλα τοῦτα δέν εἶναι στήν πραγματικότητα μιᾶ ἀκόμη εὐκαιρία γιά πανθρησκειακό συναγελασμό και προώδηση ἄλλου τρόπου σκέψεως, δηλαδή γιά μεταβολή τοῦ περιεχομένου τῆς συνειδήσεως τῶν θρησκευομένων;

Ἡ περιβαλλοντική «ἀμαρτία»

Ἐξ ἄλλου τό νά ἐπιρρίπτουμε στους ἀπλούς πολίτες εὐθύνες γιά τή μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, τό νά προσπαθοῦμε νά φορτώσουμε ἐνοχές σέ κάθε ἀπλό ἄνθρωπο μέ τήν **εἰσαγωγή τῆς ἐννοίας τῆς περιβαλλοντικῆς ἀμαρτίας** (Μητροπ. Περγάμου) εἶναι ὑποκριτικό και ἀπό τήν ἄλλη ἀποπροσανατολίζει τόν κάθε χριστιανό ἀπό τό νόημα και τό σκοπό τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Εἶναι ὑποκριτικό, γιατί ἡ εὐθύνη τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων γιά τή ρύπανση και καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἀσήμαντη συγκρινόμενη μέ τήν παγκοσμίων διαστάσεων ἀλλοίωση τῆς Δημιουργίας τοῦ Θεοῦ ἀπό τίς μεγάλες βιομηχανίες και ἀπό τίς φρικτές συνέπειες τῶν πολέμων πού ἡ Νέα Τάξη διεξάγει ἀπανταχοῦ τῆς γῆς. (Γιά ὅλους αὐτούς τους «θεσμικούς» καταστροφεῖς κανέναν λόγον δέν ἔγινε στό συνέδριο). Ἀπό τήν ἄλλη ἡ περιβαλλοντική «ἀμαρτία», πού εἶναι «μιᾶ νέα ἀντίληψη τῆς ἀμαρτίας», ἡ ὁποῖα «ἐκτείνεται πέρα ἀπό ὅ, τι παραδοσιακά θεωρεῖται κακό» (Προτάσεις τῆς Πάτμου) κάνει τίς

ἄλλες ἁμαρτίες νά φαίνονται μικρές και ἀσήμαντες.(Κάποιος ἐπίσκοπος εἶπε σέ ὁμιλία του : Τί νά σέ κάνω, ὅταν κάνεις μετάνοιες και προσευχές κι ἀπό τήν ἄλλη ρυπαίνεις τό δρόμο;).

Συνοψίζοντας πιστεύουμε ὅτι ἡ διαδρησκειακή ἐνασχόληση μέ τό περιβάλλον εἶναι ἀπό τά καλλίτερα ὄπλα τῆς Ν. Ἐποχῆς, πού στοχεύει στήν πανδρησκεία, γιατί ὅλες οἱ θρησκείες κάτι μποροῦν νά ποῦν γιά τό φυσικό κόσμο πού μᾶς περιβάλλει, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι εὐαίσθητοι λόγω τῆς προΐουσῆς μολύνσεώς του, ἐνῶ τό ὀλιστιικό μοντέλο πού θεοποιεῖ τήν Κτίση, τεχνηέντως ἐμφανίζεται ὡς τό μοναδικό ἰδεολογικό ἐργαλεῖο προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, ἀφοῦ ἅμα λατρεύεις τά βουνά, τά δέντρα, τά ζῶα και τά νερά δέν τά καταστρέφεις!

Γιά τούς λόγους αὐτούς ἐπιβάλλεται μεγάλη προσοχή στούς χριστιανούς. Οἱ οἰεσδήποτε εὐαίσθησιες γιά τό περιβάλλον δέν πρέπει οὔτε σέ ἀγωνία νά μεταβληθοῦν, οὔτε σέ λατρεία πρός τήν Κτίση νά διαστραφοῦν. Ἐμεῖς «καινοῦς οὐρανούς και γῆν καινήν...προσδοκῶμεν ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ» (Β΄Πετρ. 3, 13). Δέν μολύνουμε και δέν καταστρέφουμε τή Δημιουργία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία μᾶς ἐδόθη γιά νά βασιλεύουμε σ' αὐτήν γιά νά τήν χρησιμοποιοῦμε ἔλλογα και νά δοξάζουμε τόν Τριαδικό Θεό, τόν Δημιουργό μας. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι θά πρέπει νά δεχθοῦμε διαδρησκειακή συνεργασία δῆθεν γιά νά «σώσουμε» τό περιβάλλον. Μ' αὐτές τίς «φιλικές» ἐπαφές, κατά τίς ὁποῖες χάριν τοῦ Περιβάλλοντος θεωροῦνται σοφές και σημαντικές στήν ποικιλία τους οἱ δυσώδεις, δαιμονικές διδασκαλίες τῶν θρησκειῶν, σταδιακά μολύνεται ἡ καρδιά μας και δυσιάζεται ἡ μοναδικότητα τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ.